

Cortisol

Beschrijving van de test

Naam:	Cortisol
Intern codenummer:	4448, 4456 (Cortisol na dexamethasone 1mg)
Frequentie:	dagelijks
Uitvoerend labo:	Campus Rumbeke
Antwoordtijd (TAT):	4 uur (gemiddeld) - max 24 uur
Accreditatie:	AZ Delta is geaccrediteerd door BELAC onder certificaatnummer 382-MED.
Verantwoordelijk bioloog:	Dieter De Smet

Afname van het materiaal

Voorkeur materiaal:	serum
Toegelaten materiaal:	serum
Aanvraagformulier:	Aanvraagformulieren
Afnameinstructies:	Afname instructies
Bijaanvraag/stabiliteit:	96u

Analyse

Analysemethode:	Cobas
Domein:	Scheikunde
Eenheid:	nmol/L
Bijkomende informatie:	Cortisol is het meest prominente glucocorticosteroid en is essentieel voor het onderhouden van verschillende lichaamsfuncties. Zoals de andere glucocorticosteroiden wordt cortisol gesynthetiseerd vanuit de gemeenschappelijke precursor cholesterol in de zona fasciculata van de bijnierschors. In het bloed is +/- 90% van het cortisol gebonden aan het corticosteroid binding globulin (CBG) en aan albumine. Enkel een kleine hoeveelheid cortisol circuleert vrij in het plasma en kan receptoren bezetten.

De belangrijkste fysiologische effecten van cortisol zijn de

toename van de bloedglucose (stimulatie van de gluconeogenese) en het anti-inflammatoire en het immunosuppressieve effect.

Synthese en secretie van cortisol door de bijnierschors wordt gecontroleerd door het negatief feedback mechanisme van de hypothalamo-hypofysaire-adrenale cortex-as. Wanneer de cortisolspiegel laag is, wordt corticotropine releasing hormoon (CRH) gesecreteerd door de hypothalamus, waardoor de hypofyse adrenocorticotroop hormoon (ACTH) vrijstelt. Hierdoor wordt de synthese en secretie van cortisol in de bijnierschors gestimuleerd. Cortisol zelf activeert een negatief feedback mechanisme op de hypothalamus en de hypofyse. Daarbij komt nog dat stress gevolgd wordt door een toegenomen cortisol secretie.

Serum cortisol concentraties vertonen normaal een diurnale variatie. Maximum concentraties worden gewoonlijk bereikt vroeg in de morgen waarna de concentratie zakt gedurende de dag tot een avondconcentratie die ongeveer de helft is als die 's ochtends. Om deze reden is de tijdstip van afname van belang voor de interpretatie van de resultaten.

De cortisolstatus van een patient wordt gebruikt om het functioneren van de bijnier, de hypofyse en de hypothalamus te evalueren. Cortisol serumconcentraties worden gebruikt om verschillende ziekten te monitoren zoals een overproductie (Cushing) en onderproductie (Addison) van cortisol en voor de monitoring van verschillende therapeutische toepassingen (vb. dexamethasone suppressie therapie bij Cushing en hormone replacement therapy bij Addison).

Referentiewaarden

Leeftijd	Mannen	Vrouwen
	96-414 nmol/L	96-414 nmol/L

Tarificatie

Nomenclatuur: 546033 - 546044 B 400 Doseran van cortisol #(Maximum 1)
(Cumulregel [210](#), [228](#), [322](#))
Bron: RIZIV website op 26/05/2026

Tarificatie buiten nomenclatuur

Prijslijst:

<https://webshare.zenya.work/npcbyqmdshw9z2l9>

Laatst gewijzigd op

06-02-2026

Saartje Gijbels

Copyright © 2026 All rights reserved.